

Türkiye Tıbbi Tedarik Sistemi İçin Model Önerisi

DÜNYA MÜSLÜMAN SAĞLIK TOPLULUKLARI 5. KONGRESİ

Mehmet ATASEVER
Kamu İhale Kurulu Eski Üyesi/ Akademisyen
25.12.2020

Sunum Planı

- 1. Türkiye’de Tıbbi Tedarik Sektörünün Kapsamı**
- 2. Türkiye’de Tıbbi Tedarik Sektörünün Yönetimi ve Özellikleri**
- 3. Türkiye’de Tıbbi Tedarik Sektörünün Sorunları**
- 4. Türkiye Tıbbi Tedarik Sektörü İçin Model Önerisi**

Türkiye'de Tıbbi Tedarik Sektörünün Kapsamı

Sağlık Nedir?

Dünya Sağlık Örgütü sağlığı şöyle tanımlanmıştır:

“Sağlık insanın; bedenlen, ruhen ve sosyal yönden tam iyilik halidir.”

Türkiye’de Sağlık Hakkı (1982 Yılı T.C. Anayasası 56.Madde) Madde 56 –

.....

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.

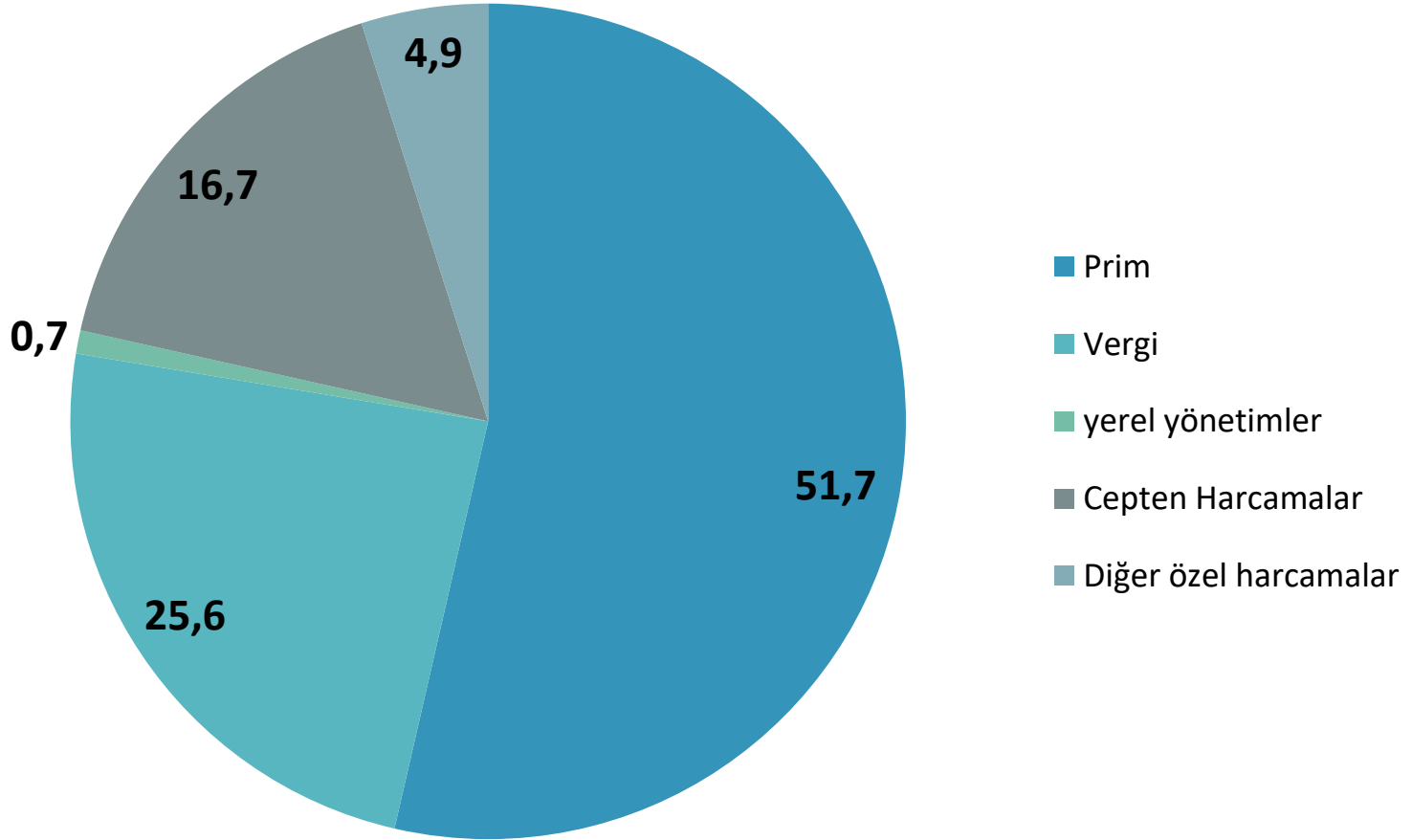
Türkiye’de Sosyal Güvenlik Hakkı (1982 Yılı T.C. Anayasası 60.Madde)

Madde 60 – Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

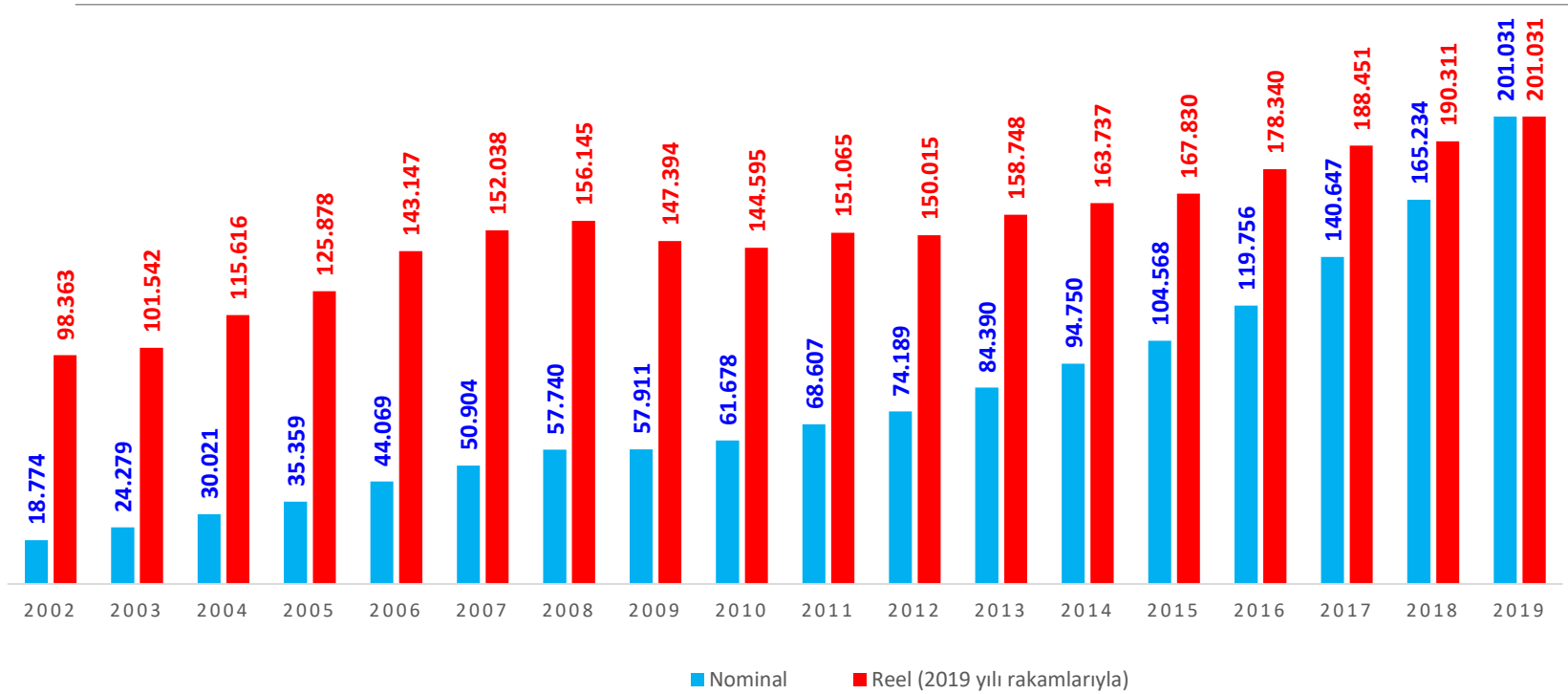
Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinin Finansman Yapısı

- Türkiye’de sağlık sisteminin finansman yapısı karma özellik göstermektedir.
- Bir taraftan belirli bir kesim için sağlık sigortacılığı (Bismark Modeli) uygulanırken diğer taraftan kamu yardımı (Beveridge Modeli) modeli uygulanmakta ve sistemin finansmanında özel harcamalar da pay almaktadır.
- Bu finansmanların yanında Türkiye’de düşük ölçekte olsa da özel sağlık sigortacılığı, sigorta sandıkları, vakıf üniversiteleri gibi kaynaklar ve hane halkının sağlık harcamaları (cepten harcamalar) olmak üzere özel sektör sağlık harcaması kullanılmaktadır.

Grafik 1. 2019 Yılı Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Finansman Yapısı

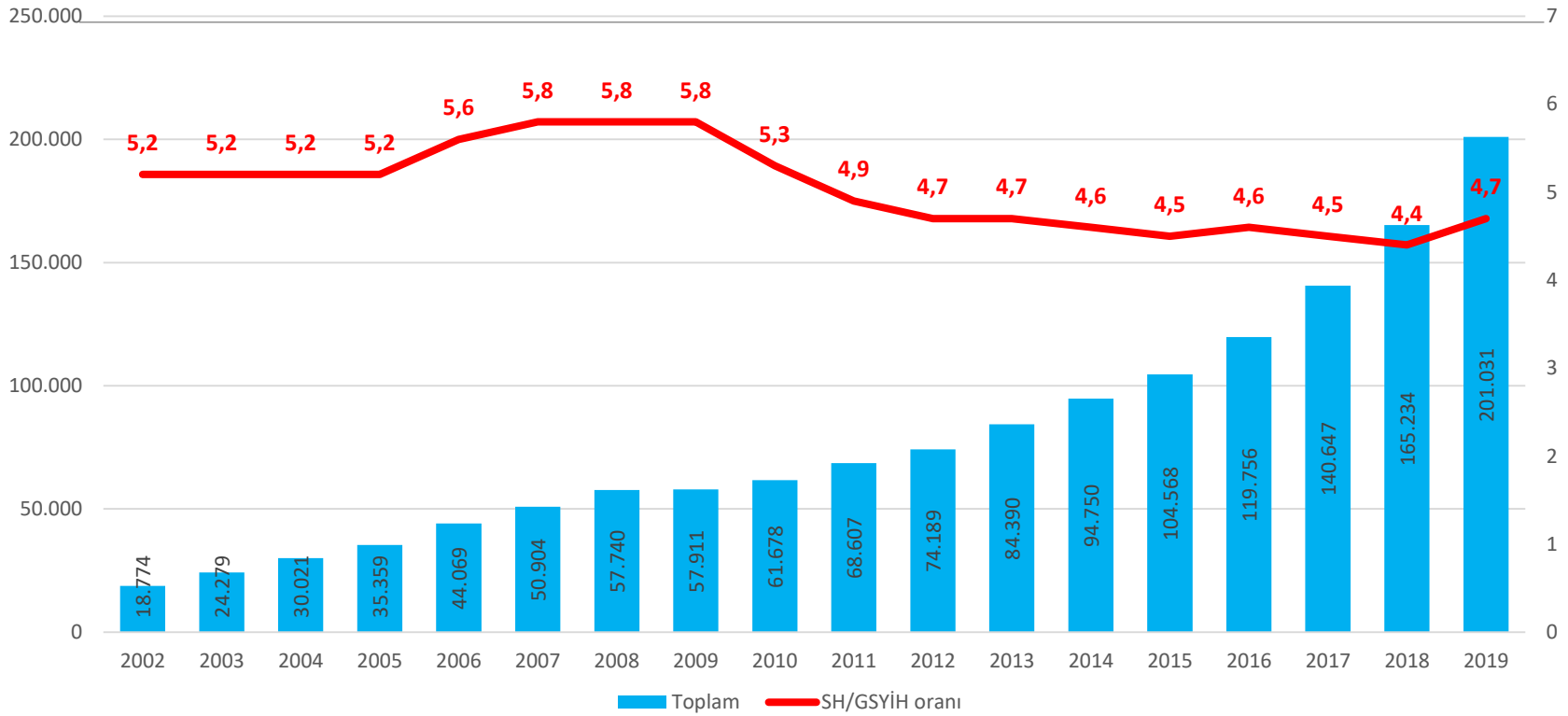
Grafik 2. Yıllara Göre Sağlık Harcamaları, Türkiye, (2002-2019), (Milyon TL)

Kaynak: TÜİK

Son 18 yılda Türkiye’de sağlık harcamaları reel olarak % 105 civarında artmıştır.

Grafik 3. Sağlık Harcamalarının GSYİH Oranı (%), (2002-2019)

Kaynak: TÜİK

2002-2019 yıllarındaki sağlık hizmetlerinde sağlanan gelişmelere rağmen sağlık harcamalarının GSYİH içindeki payı %5,2 'den %4,7'ye düşmüştür.

Türkiye'de Tıbbi Tedarik Sektörünün Yönetimi ve Özellikleri

Tıbbi Tedarik Zinciri Nedir?

“sağlık hizmet sunumu için ihtiyaç duyulan yapım işleri dâhil bakım, onarım işleri ile her türlü hizmetler ve ürün veya cihazın satın alınması, yaptırılması veya kiralanması iş ve işlemlerinin yönetimi” olarak tanımlanabilir.

Hangi Personel İle Yapılmalıdır?

Tıbbi tedarik zinciri yönetimi, mevzuat bilgisi, satınalma tecrübesi, işletmecilik yeteneğine dayalı analitik hareket kabiliyeti olan işletme, ekonomi, maliye gibi alanlarda eğitim almış personel ile yapılmalıdır.

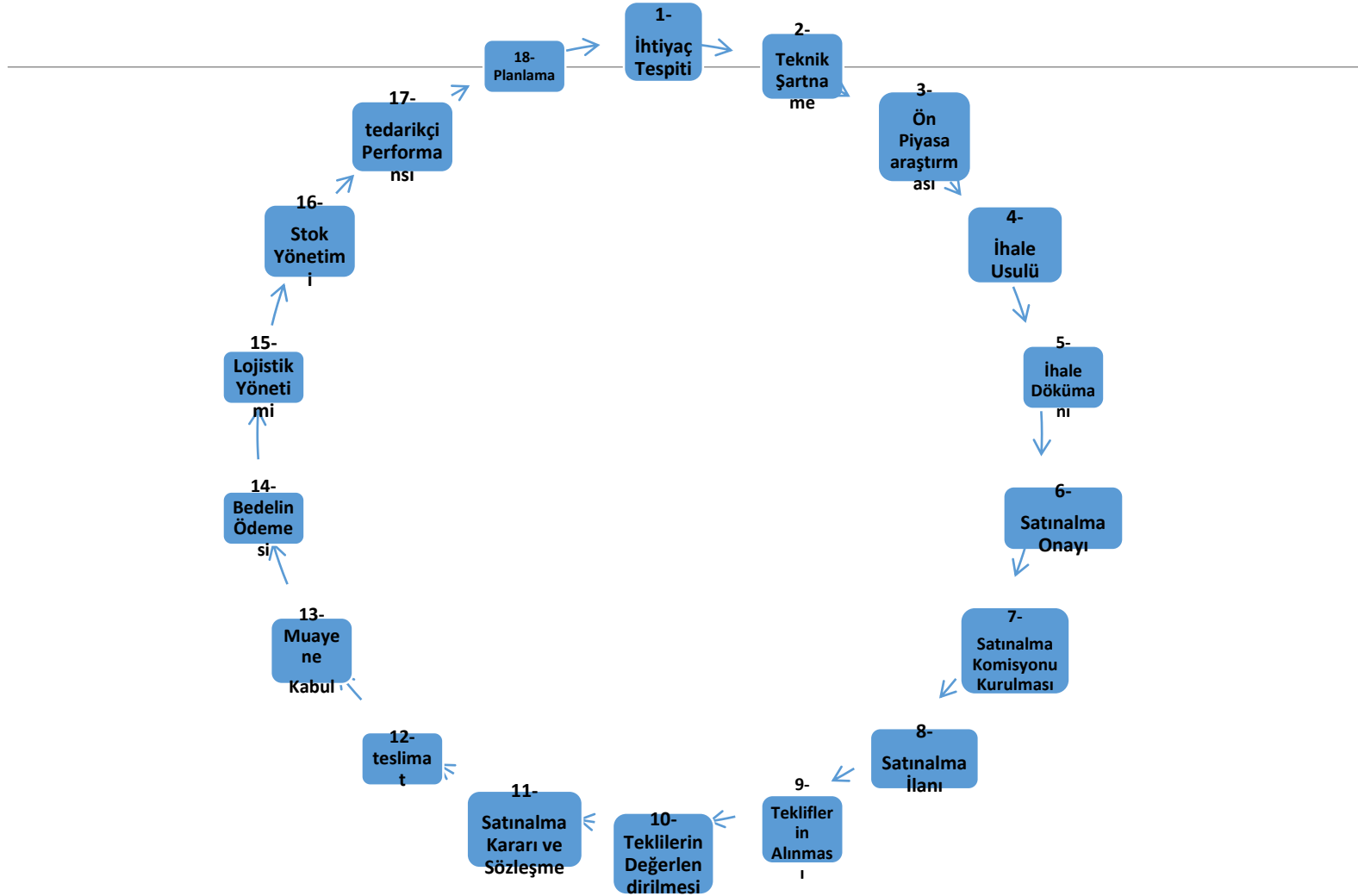
Tıbbi Tedarik Süreçleri?

1. İhtiyacın ortaya çıkması, tespiti veya bildirimi
2. Teknik şartnamenin hazırlanması
3. Yaklaşık maliyetin belirlenmesi
4. İhale usulünün tespiti
5. İhale dokümanının hazırlanması
6. İhale onayının alınması
7. İhale komisyonunun kurulması
8. İhale ilânı ve ihale dokümanının ilgililerce görülmesi

Tıbbi Tedarik Süreçleri?

9. İsteklilerden tekliflerin alınması
10. Tekliflerin değerlendirilmesi ve satınalma işleminin karara bağlanması
11. Satınalma kararının (ihale sonucunun) bildirilmesi ve sözleşme yapılması
12. Mal, hizmet veya yapımın teslimi
13. Teslim edilen mal, hizmet veya yapımın muayene ve kabul işlemleri
14. Yükümlülüklerin yerine getirilmesi/ ödeme işlemleri
15. Lojistik yönetim işlemleri
16. Stok yönetim işlemleri
17. Tedarikçi / taşeron performans değerlendirilmesi
18. Yeni ihtiyaçların planlamaların yapılması

Tıbbi Tedarik Süreçleri?

Tıbbi Tedarik Yönetimi hedefleri?

- ❖ Hızlı olunmalı,
- ❖ Yüksek performans gösterilmeli,
- ❖ Düşük maliyet hedeflenmeli,
- ❖ Süreklilik sağlanmalı,
- ❖ Güvenilir ve Şeffaf olunmalı,
- ❖ Kaliteden taviz verilmemeli,
- ❖ İsraftan kaçınılmalı,
- ❖ Rekabet sağlamalı,
- ❖ Öngörülebilir olmalıdır.

Tıbbi Tedarik Zincirinin Özellikleri

- ❖ Bu mal veya hizmetlerin birçoğu stoklanamaz veya son kullanma tarihi nedeniyle belli süre içerisinde tüketilmesi gerekir. Sağlık hizmetleri ve/veya ilaç ve tıbbi malzemenin birçoğu bu kapsamdadır.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal, hizmet, bakım-onarım ve yapım işlerinin büyük bir kısmı temin edilmediğinde veya zamanında temin edilmediğinde insan sağlığını riske sokabilecek durumlar oluşabilmektedir. Bu açıdan bu mal ve hizmetlerin zamanında temini büyük bir önem taşır.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal ve hizmetlerin kalitesi insan ve toplum sağlığını etkileyebilmektedir. Bu açıdan bu mal ve hizmetlerin kaliteli olması gerekir.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan ürünlerin bir kısmının özel bölümlerde stoklanması gerekir. Tıbbi laboratuvarlarda kullanılan kimyasal ürünler, aşılar ve bazı ilaçlar bu kapsamdadır.

Tıbbi Tedarik Zincirinin Özellikleri

- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal ve hizmetlerin alıcısı/tüketicisi büyük ölçüde kamu sağlık hizmeti sunan işletmelerdir. Bu yüzden bu mal ve hizmetlerin temini ve tüketimi Kamu İhale Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Bütçe Kanunu gibi mevzuatlara tabidir.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal ve hizmetlerin birçoğunun temini için özel teknik şartnamelerin hazırlanması gerekir.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal ve hizmetlerin önemli bir kısmı ithal ürünlerden olduğundan dolayı döviz fiyatlarındaki dalgalanmalardan hızlı bir şekilde etkilenirler.
- ❖ Sağlık işletmelerinde tedarik zincirine konu olan mal ve hizmetlerin birçoğunun muayenesi ve kontrolü için uzman kişilere ihtiyaç duyulur.

Türkiye'de Tıbbi Tedarik Sektörünün Sorunları

Tıbbi Tedarik Sisteminin Sorunları

1. Tahsilat Sorunu
2. Fiyatlandırma Sorunu
3. Geri Ödeme Sistemi Sorunu
4. Tıbbi Cihaz Sektörünün Envanteri Olmaması Sorunu
5. Kod Sistemi Olmaması Sorunu
6. Tedarik Yönetimi Sorunu
7. Stratejik Yaklaşım Sorunu
8. Vizyon Sorunu
9. Misyon Sorunu
10. İhracat Kısıtlamaları Sorunu

Tıbbi Tedarik Sisteminin Sorunları-2

11. Yerli Üretimin Desteklenmesi Sorunu
12. Kalitesiz İthal Ürünlere Karşı Korunamama Sorunu
13. Hammadde Fiyatlarının Yüksek Olması Sorunu
14. Üniversite-Tıbbi Cihaz Sanayi İşbirliği Oluşturulamaması
15. Kamu Alımları İle Tıbbi Cihaz Sektörünün Desteklenememesi
16. İnovatif Tıbbi Cihaz Üretme Sorunu
17. Tıbbi Cihazda Marka Oluşturma Sorunu
18. Tıbbi Cihazda Küme Oluşturma Sorunu

Türkiye İçin Tıbbi Tedarik Sektörü Model Önerisi

Türkiye'de Uygulanan Tıbbi Tedarik Modelleri

1. Kamu İhale Kanunu Kapsamında Yapılan Alımlar
2. Kamu İhale Kanunu Kapsamında Sayılan Diğer Alım Yöntemleri
3. Doğrudan Temin Yöntemi
4. Kamu İhale Kanunu İstisnaları Kapsamında Yapılan Alımlar
5. Sanayi İşbirliği Projeleri
6. Diğer Kanunlara Göre Yapılan Alımlar
7. Sağlık Market

Türkiye İçin Tıbbi Tedarik Sektörü Model Önerisi

Elektronik Sağlık Alımları Platformu (ESAP)

Türkiye Tıbbi Tedarik Sistemi İçin;
Elektronik Sağlık Alımları Platformu

(ESAP)

oluşturulmalıdır.

ESAP Nedir?

Kamu veya Özel Sağlık İşletmeleri İçin;

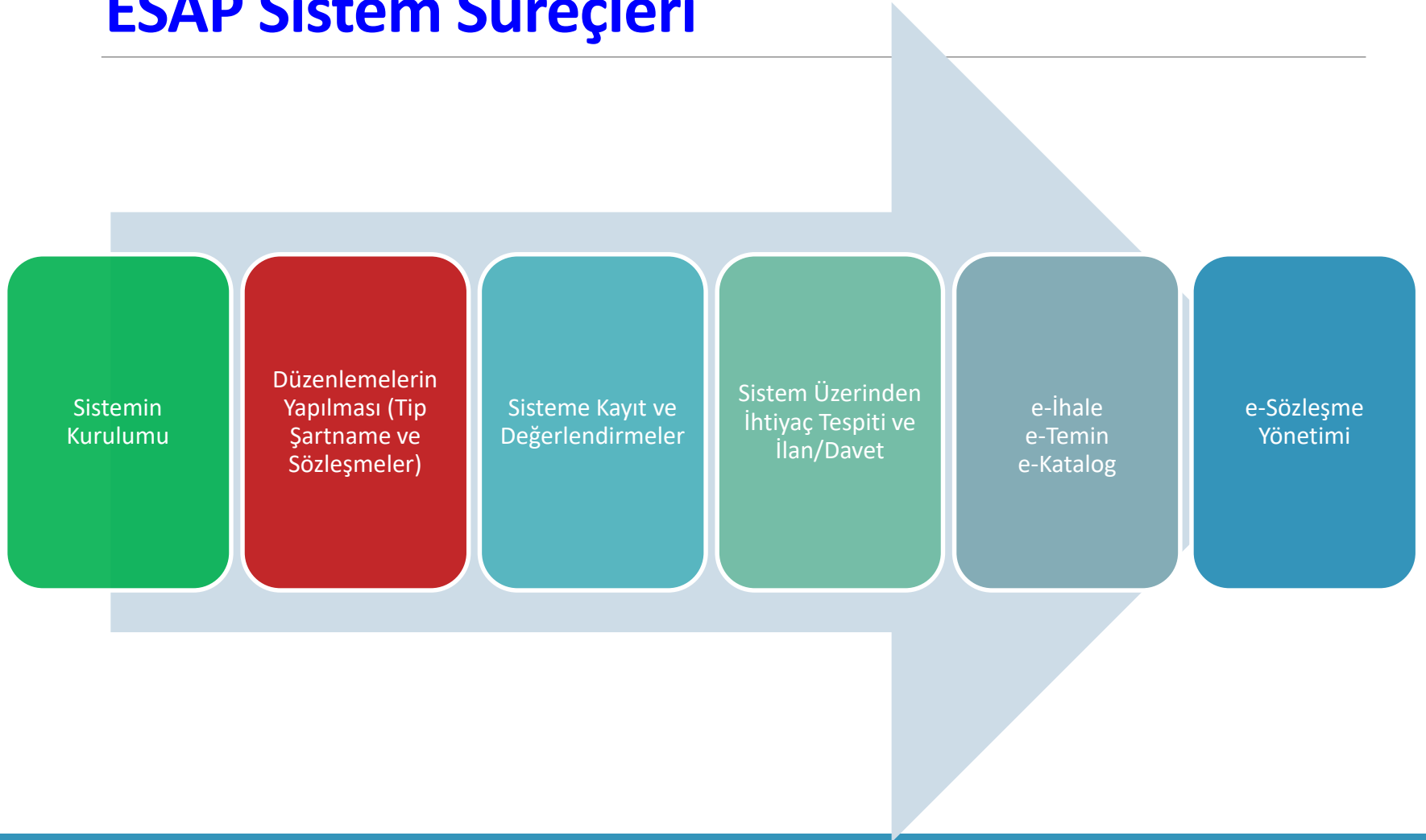
- Tıbbi Tedarik Kapsamına malzeme ile hizmetlerin hızlı, etkin ve ekonomik bir şekilde karşılanabileceği,
- Sağlık işletmeleri, tedarikçiler ile mal veya hizmetlerin sayısallaştırılarak ve sınıflandırılarak kaydedilebileceği,
- Satınalma ve sözleşmeye ilişkin tüm süreçlerin elektronik ortamda ve belirli hallerde doğrudan sistem tarafından akıllı uygulamalarla gerçekleştirilebileceği,
- İhale, Doğrudan Temin veya Katalogdan Alım şeklinde alternatif tedarik yöntemlerinin olduğu,

kurulacak Elektronik Satınalma ve Sözleşme Yönetim Sistemidir.

ESAP'ın Amacı?

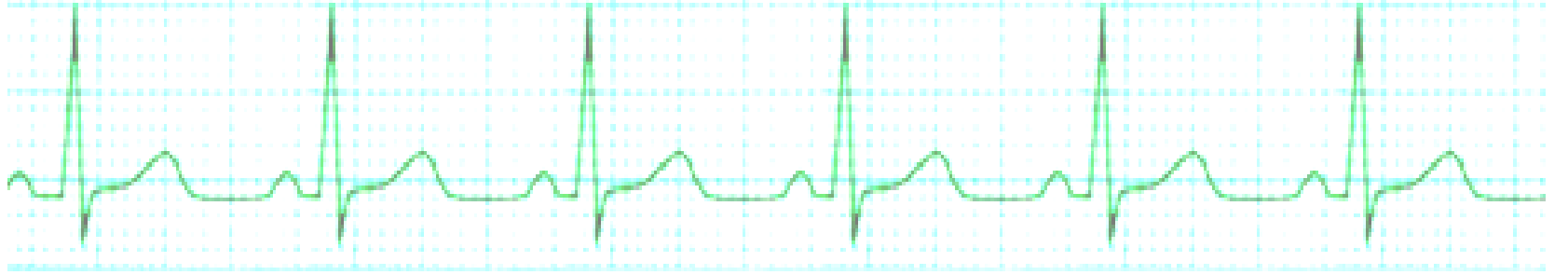
- Sağlık alımlarında dijital dönüşümün sağlanması,
- Yalın, pratik ve denetlenebilir bir alım sistemi oluşturulması,
- Ürün, hizmet, iş ve işlem maliyetlerinin ve bürokrasinin azaltılması,
- İhtiyaçların kısa sürede temin edilmesi,
- Etkin şekilde lojistik ve stok yönetiminin yapılması,
- Yerli ürün ve yerli üretimin desteklenebileceği yapı oluşturulması,
- Sağlıklı ve kolay erişilebilen kamu alım verileri elde edilmesi,
- Salgın hastalık, pandemi gibi durumlarda ihtiyaçların etkin, ekonomik ve hızlı bir şekilde karşılanabilmesi,
- Öngörülebilir, planlanabilir, kontrol edilebilir ve şeffaf bir Tıbbi Tedarik Sisteminin Oluşturulması,
- Tahsilat Problemlerinin Çözümüne Kavuşturulması.

ESAP Sistem Süreçleri

ESAP e-Sözleşme Süreci

İlginize Teşekkür Ederim.

